

TENERIFE

6. TIL 15. APRIL 1997

**Turrapport
sammenstillet af
Peter Wind
1997**

Deltagerliste

Sofie og Per Isbrand
Præstevangen 21
3460 Birkerød
45 82 05 45

Erna og Morten Nexø
Grunderupvej 9
4683 Rønnede
56 71 12 96

Annelise Staunsholt
Skjoldagervej 57
2820 Gentofte
39 68 42 24

Elin Sørensen
Hyrdevangen 14.st.tv
2700 Brønshøj
38 60 71 75

Inger Lise Schimmel
Parken 12
3480 Fredensborg
48 48 13 51

Gunhild Jensen
Syriensvej 13
2300 København S
31 55 30 77

Birgit Jensen-Butler
Lindenovsgade 4.st.tv
2100 København Ø
31 38 81 57

Birte Juul Christiani
Sortemosen 66
3450 Allerød
48 17 41 10

Helge Nielsen
Kalundborgvej 253
4300 Holbæk
53 43 24 58

Dagmar Levisen
Prinsessegade 81.3
1422 København K
31 57 70 04

Inger Wind
Godthåbsvænget 37.5.tv
2000 Frederiksberg
38 10 21 17

Birte Hjort
Egilsgade 2
2300 København S
31 54 37 69

Lissi Hansen
Hedebyhaven 72
2670 Greve
43 69 06 51

Inge Riis
Slamrebjergvej 22
3751 Østermarie
53 43 24 58

Per Wolthers
Humlevænget 19
6100 Haderslev
74 52 44 79

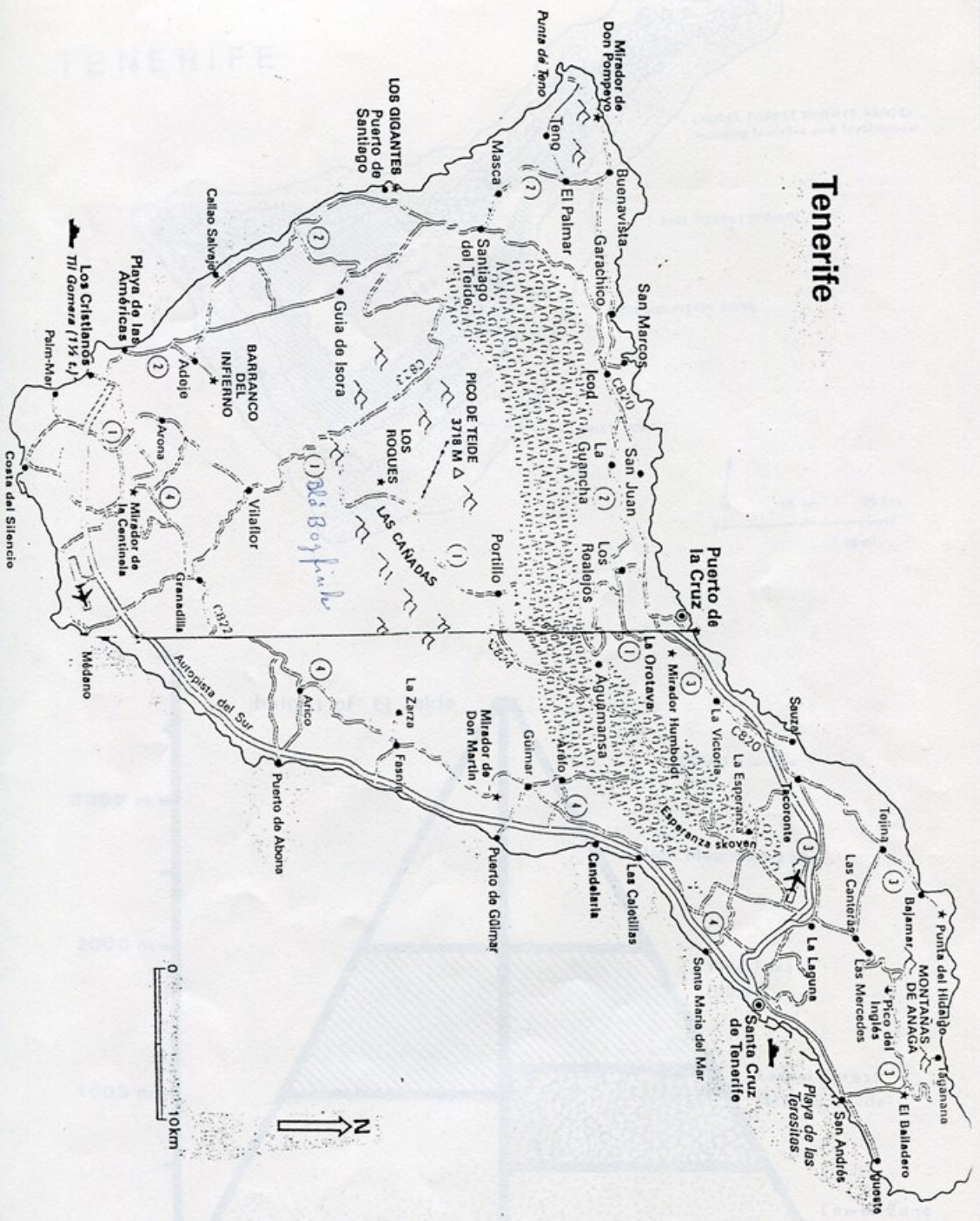
Peter Wind
Grenåvej 4
8410 Rønne
86 37 35 59

Birgith Sloth
Teglgårdsvej 601.3.tv
3050 Humlebæk
49 19 16 26

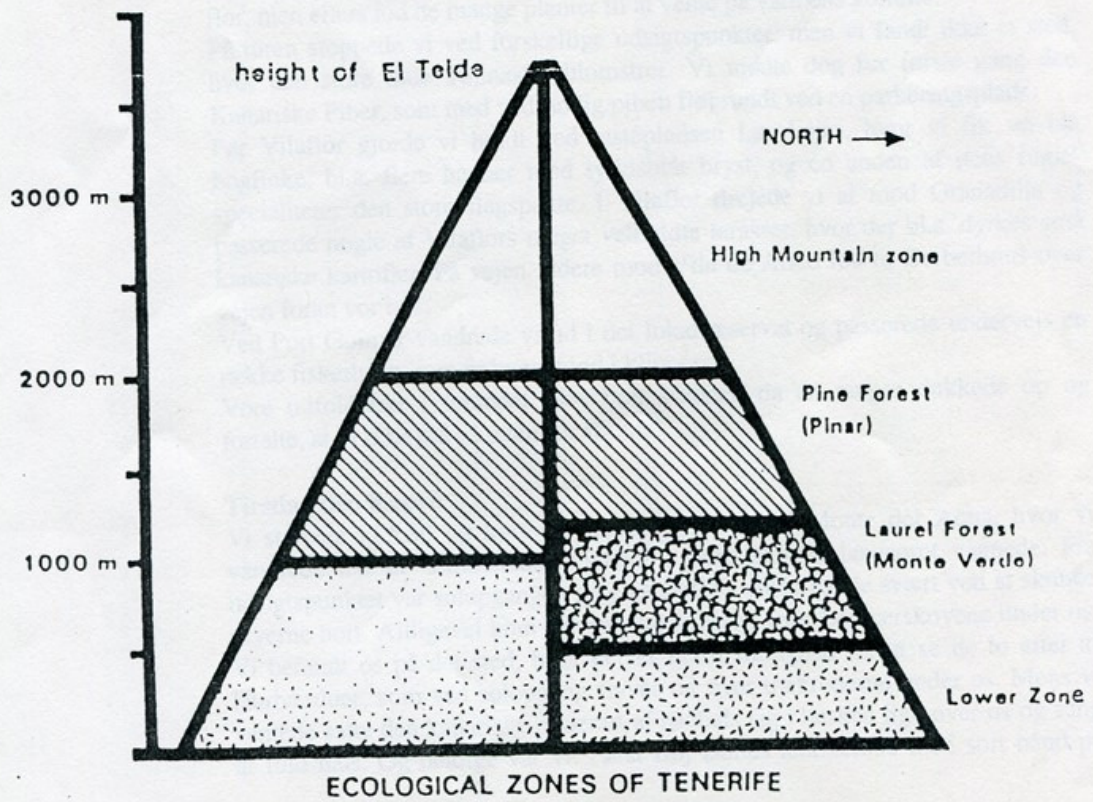
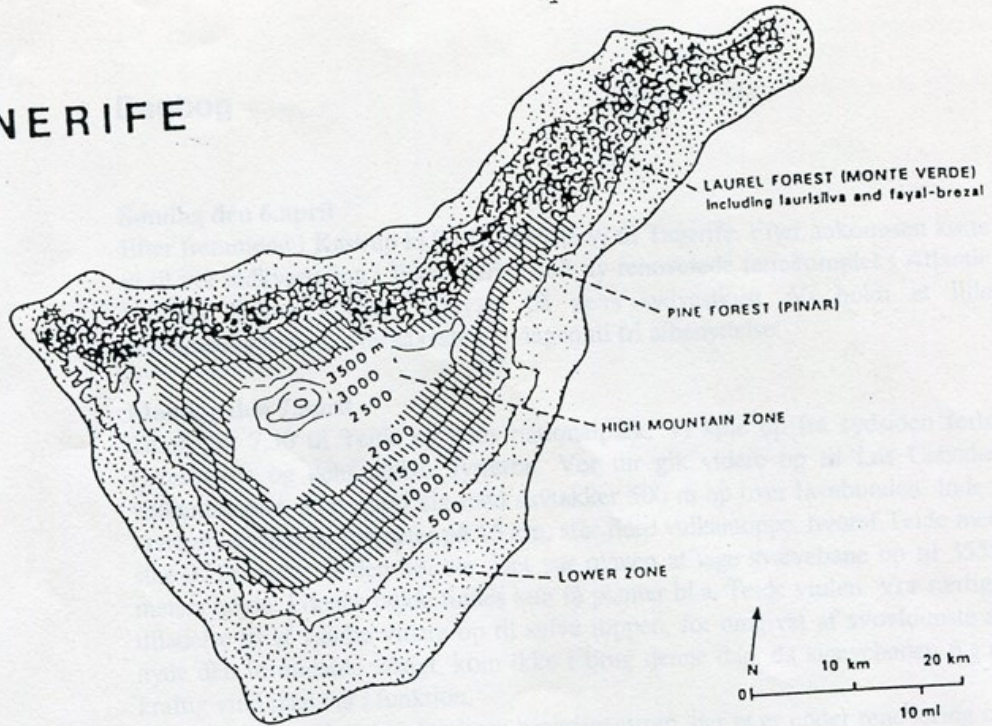
Rosáceas subarbóreas:
arr. = *Marceiella*
moquiniana;
ab. izq. = *Bencomia*
caudata;
der. = *Dendriopoterium*
menendezii
(Dib.: M. A. Kunkel).

Tenerife

ECOLOGICAL ZONES OF TENERIFE

TENERIFE

Dagbog

Søndag den 6.april

Efter fremmøde i Kastrup kl.06.30 afrejste vi til Tenerife. Efter ankomsten kørte vi til vor indkvartering i Folke Feries helt ny-renoverede feriekompleks Atlantic Holiday Center i Calao Salvaje på øens sydvestkyst. Vi holdt et lille velkomstmøde og havde så resten af dagen til fri afbenyttelse.

Mandag den 7.april

Turen gik 7.30 til Teide og øens nationalpark. Vi kørte op fra sydsiden forbi fyrreskoven og øens største fyrretræ. Vor tur gik videre op til Las Cañadas vulkankrateret, som rejser sig med savtakker 500 m op over lavabunden. Inde i krateret, der har en diameter på 15 km, står flere vulkantoppe, hvoraf Teide med sine 3718 meter er den højeste. Det var planen at tage svævebane op til 3555 meters højde. I denne højde findes kun få planter bl.a. Teide violen. Vor særlige tilladelse til at vandre videre op til selve toppen, for omgivet af svovldunste at nyde den formidable udsigt, kom ikke i brug denne dag, da svævebanen p.g.a. kraftig vind ikke var i funktion.

Vi kørte videre til nationalparkens besøgscentrum, der pt er under renovering og dermed lukket. Udenfor centret var der på grund af det kolde forår ikke muligt at se de mange kæmpefirben, som ellers normalt holder til her, og også kanariefluglene svigtede os. I den lille botaniske have var vi heldige at se Teide violer i fuldt flor, men ellers lod de mange planter til at vente på varmens komme.

På turen stoppede vi ved forskellige udsigtspunkter, men vi fandt ikke et sted, hvor den store røde Tajinaster blomstrer. Vi mødte dog for første gang den Kanariske Piber, som med vedmodig piben fløj rundt ved en parkeringsplads.

Før Vilaflor gjorde vi holdt ved rasteplassen Las Lajas, hvor vi fik set blå bogfinke, bl.a. flere hanner med tyrkisblåt bryst, og en anden af øens fuglespecialiteter den store flagspætte. I Vilaflor drejede vi af mod Granadilla og passerede nogle af Vilaflors meget velholdte terrasser, hvor der bl.a. dyrkes små kanariske kartofler. På vejen videre mod Vila de Arico løb to Berberhøns over vejen foran vor bus.

Ved Port Guimar vandrede vi ud i det lokale reservat og passerede undervejs en række fiskerhuse, som er bygget ind i klipperne.

Vore udfoldelser i området blev brat stoppet, da en ranger dukkede op og fortalte, at vi ikke må gå uden for stierne.

Tirsdag den 8.april

Vi startede kl.5.30 og kørte til laurbærskoven ved Monte del Aqua, hvor vi vandrede ind til "Emmersons lookout", mens skoven langsomt vågnede. Fra udsigtspunktet var solopgangen ikke så flot, da solen havde svært ved at skubbe skyerne bort. Alligevel kom der enkelte solstreg over laurbærskovene under os. Vi befandt os på det sted, hvor der er bedst mulighed for at se de to arter af laurbærduer, som ved solopgang flyver ud over trækronerne under os. Mens vi ventede satte den kanariske underart af rødhals sig i busken lige over os og sang af fuld hals. Og heldige var vi. Først fløj Bolles laurbærdue med sort bånd på

halen tæt forbi os mod venstre og kort tid efter fløj en hvidhalet laurbærdue ganske tæt forbi på vor højre side.

På vej tilbage kiggede vi på skovens planter og fandt mange af laurbærskovens karakterarter.

Turen videre gik langs nordkysten mod øens vestligste punkt Teno, hvor vi stoppede på udsigtspunktet lige for tunnelen. Udsigten var betagende og vi fik set nogle af de arter af planter, som vokser på hylder højt hævet over havet. Over 300 planterarter findes her bl.a. forskellige arter af hindebæger og *Euphorbia*. Dette er endvidere den eneste lokalitet, hvor den endemiske *Vieraea laevigata* findes, flere så vi i blomst. På stranden ved Teno findes karakteristiske salttolerante planter og her indtog vi vore madpakker med kæmpefirben som tilskuere.

Turen tilbage gik op over bjergpasset med udsigt over den maleriske by Masca. I passet fandt vi bl.a. arter af *Lavandula*, *Aeonium*, *Sideritis* og *Euphorbia atropurpurea*.

Onsdag den 9.april

Afg. fra hotellet kl.8.30 med selskabet Freebirds bus.

Vi sejlede ud med katamaran fra Playa de Las Americas med mandskabet Mathew, Rachel og en charmerende kaptajn. Ejeren havde lovet mig sine bedste folk- og han levede op til sit løfte, viste det sig. Flyvefisk fik vi ikke set, men mange Kuhls skråper og frem for alt rigtig mange kortfinnet grindehvaler og delfiner af arten tumler/øresvin. I området findes en fast flok af kortfinnet grindehval, som vi i lang tid fik mulighed til at betragte fra ganske nært hold. Desuden var vi heldige at tilbringe lang tid sammen med en flok nysgerrige delfiner. Ved frokostid ankredes op i en bugt, og inkl. i prisen fik vi en lækker forkost. På vej tilbage til havnen kom delfinerne forbi for at hilse farvel. Vi var tilbage i havnen kl.14. Vi kørte tilbage og holdt resten af dagen fri.

Torsdag den 10.april.

Afg.fra hotel kl.7.45 med bus til Gomerafærgen. På sejlturen holdt vi udkig med delfiner og andre dyr. I San Sebastian de la Gomera holdt en rummelig bus med en fortræffelig chauffør. Vi kørte rask ud af byen ad den nordlige hovedvej, der er blevet udvidet på det nedre stykke. Vi gjorde holdt på en mindre rasteplads kort før en af de mindre tunneller, hvor vejen var blevet smal og snoet. Her havde vi lejlighed til at studere vegetationen på stejlvæggene og i vejkanter.

Turen fortsatte gennem øens længste tunnel, Tunnel de Cumbre i ca. 650 m, og ved et trylleslag skifter landskabet karakter fra den aride vegetation i Barranco de la Vila til de frodige laurbærskovsklædte tinder i Bosque del Cedro og udsigten gennem den snævre dal. Rask gik turen ned til Hermigua og videre ud til kysten, hvor vi blev sat af kort før Agulo. Herfra vandrede vi et stykke langs vejen og tog vegetationen langs vejkanter og stejlvægge i øjesyn inden vi blev samlet op igen. Og videre gik det til Las Rosas, hvor det var blevet til til frokost, og hvor skovvæsnet ganske passende har et besøgscenter på bjergryggen med tilhørende botanisk have. Vi fik rig lejlighed til at betragte mange af endemerne i den botaniske have, hvor en bestemmelse er ulige nemmere, idet der i mange tilfælde er anbragt navneskilte ved siden af planterne.

I bunden af dalen ligger en lille klynge huse, Meriga, tæt op til skovgrænsen, hvor skovvæsnet har en skovplanteskole og passende har plantet hovedparten af

de vigtigste laurbærskovsarter, så de kan blive demonstreret 'live' og uden navneskilte. Lokalteteten anvendes bl.a. til undervisningsbrug. Herfra snoede vi os op gennem laurbærskoven op i trælyngskoven på toppen af øen for at stoppe ved den lille sti, der leder op til toppen, Garajonay, i 1483 m's højde. Nogle af os trodsede stigningerne og nåede også toppen. Undervejs var også lejlighed til at se nogle af karakterarterne i trælyngskoven.

Nu påbegyndtes tilbagekørslen mod San Sebastian. Undervejs passeredes et af de mest fantastiske landskaber omkring den fritstående klippe, Roques do Agando, hvor vi gjorde et kort fotostop. Herfra gik det gennem skarpe hårnålesving nedad med et enkelt stop ved mirador xxxx, hvor der er et fantastisk vue over Barranco de la Vila. Herfra og ned til kysten befandt vi os på ny i den aride zone, men denne del af øen bærer tydeligt præg af human påvirkning, idet det vrirler med Figen-Kaktus og *Kleinia neriifolia*, mens der er ganske få træer. Velbeholdent retur i San Sebastian tog vi med manér afsked med chaufføren og steg ombord på den ventende færge, der bragte os tilbage til Tenerife.

Fredag den 11.april.

Afg. med lokal bus til Adeje og Djævlekløften, hvor vi vandrede ind til vandfaldet for enden af kløften. På skråningen over vandfaldet vokser drageblodstræer. På *Opuntia* kaktusserne undervejs så vi på coccinellebladlus. Bevoksningen i kløften er buskagtig bl.a. med *Rumex lunaria*, *Campylanthus salsoloides* og *Rubia fruticosa*. Ved vandfaldet så vi bjergvipstjert. *Berberhønsene* som også findes i kløften, lod sig ikke se.

Efter turen spiste vi på restauranten ved foden af kløften, som serverer bl.a. øens bedste udgave af specialiteten hvidløgsskylling med saltkartofler og mojosovs.

Lørdag den 12. april

Afg. kl.8.00. Vi kørte til Anaga halvøen via Sct.Andres og El Balladero. Her vandrede vi i drivende fugtige skyer på Anagas højderyg omgivet af lyngskov, med kristorn, buskagtige svinemælk, kanarisk klokkeblomst, store bevoksninger af *Woodwardia* bregner mm. Vi spiste medbragte madpakker på rasteplassen, hvor den kanariske underart af europæisk bogfinke lod sig se med fin klar yngledragt. Derefter vandrede vi videre ud til Udsigtspunktet Chinobre, hvor Anaga-violen vokser. Flere af os nåede helt ud til klippen Rocque de Anambre. På vej tilbage gjorde vi med bussen et kort ophold i Santa Cruz, hvor det desværre viste sig, at museet med udstilling om øernes oprindelige befolkning var lukket.

Søndag den 13.april

Afgang kl.7.30. Vi kørte østpå til Pico del Ingles i Mercedes skoven, som er en laurbærskov. Her var der mulighed for at se enkelte laurbærduer og desuden en fin udsigt ud over Santa Cruz og øens vestlige del.

Vi kørte videre til Puerto de la Cruz og den gamle Botaniske Have.

Kl.11.00 tog vi til hotel Tigaiga og så folkedans. Ejeren af stedet tog venligt imod os og gav os fin service og adgang til hotellets balkon. Vi spiste frokost- meget fin paëlla.

Derefter gik turen til Papegøjeparken, som er det eneste sted i verden, hvor man har alle nulevende arter og underarter af papegøjer. Haven bød på andre arter af fugle og desuden et stort delfinarium.

På hjemturen besøgte vi det gamle drageblodstræ i Icod de los Vinos.

Mandag den 14.april

Afgang endnu en gang til Teide - og denne gang lykkedes det at komme op med svævebanen - og for en tapper lille flok endda at sætte foden på Spaniens allerøverste top. Vi var heldige at have en utrolig flot udsigt og så spottede Birthe rigtige vilde blomstrende Teide violer på vej op til toppen!

Vi kørte ud af parken ned gennem den frodige Orotava dal og fulgte motorvejen fra Puerto de la Cruz mod Santa Cruz, hvor vi dog iden drejede fra ved La Laguna og kørte ind over øen gennem Esperanza fyrreskoven. Da vi kørte ud af skoven, havde vi Teide foran os. I parkens nordøstlige del så vi Teide-Gyvel som dog ikke var i blomst og vi passerede på vejen et sted hvor man rigtig kan se geologiske formationer og fornemme de vulkanske kræfter som har formet øen.

Vi kørte ud af parken mod vest mod Chio og den vej tilbage til Calao Salvaje.

På tilbagevejen gjorde vi et enkelt stop for at lede efter de jordiske rester af en af Tenerifes allersjældne planter, nemlig orkidéen *Barlia metlesicsiana* i en opgivet abrikosplantage, men uden held.

Tirsdag den 15. april

Afg.kl.10.00. På vej til lufthavnen kørte vi til El Medano og så øens sidste stykke saltsteppe. Her findes alle de salttolerante plantespecialiteter. Vi så dværglærke, men ikke ørkendompap og ørkenløber, som måske ikke mere findes her i det stadig mere af turister forstyrrede landskab.

Her vandrede vi ved den tidligere vulkan Montana Roja. Vi spiste medbragte madpakker, før vi begav os til lufthavnen og fløj hjem.

Tak til alle det var en fornøjelse at rejse med jer.

Venlig hilsen

Peter Wind & Birgith Sloth

Floralister

Listen er sammenstillet af bidrag fra Lissi Hansen, Gunhild Jensen, Inge Riis, Inger Lise Schimmel og Peter Wind

Søndag den 6.april

Callao Salvaje - i og omkring byen

Højde 0-25 m

Justicia hyssopifolia		Acanthaceae
Aizoon canariense		Aizoaceae
Mesembryanthemum crystallinum	Middagsblomst	
Mesembryanthemum nodiflorum		
Astydamia latifolia		Apiaceae
Ceropegia fusca		Asclepidaceae
Asparagus arborescens	Træ-Asparges	Asparagaceae
Argyranthemum frutescens		Asteraceae
Argyranthemum gracile		
Kleinia neriifolia		
Launaea arborescens		
Schizogyne sericea		
Echium triste		Boraginaceae
Opuntia ficus-barbarica	Figen-Kaktus	Cactaceae
Frankenia laevis	Saltlyng	Frankeniaceae
Heliotropium ramosissimum		
Patellifolia patellaris		Chenopodiaceae
Patellifolia procumbens		
Euphorbia balsamifera		Euphorbiaceae
Euphorbia canariensis		
Euphorbia peplus		
Euphorbia regis-jubae		
Argemone ochroleuca		Papaveraceae
Cenchrus ciliaris		Poaceae
Cynodon dactylon		
Piptatherum miliaceum		Poaceae
Rumex vesicarius	Skræppe	Polygonaceae
Portulacca oleracea		Portulaccaceae
Anagallis arvensis	Blå Arve	Primulaceae
Plocama pendula		Rubiaceae
Valantia hispida		
Datura innoxia	Pigæble	Solanaceae
Nicotiana glauca	Tobakstræ	
Fagonia cretica		Zygophyllaceae

Mandag den 7.april

Las Cañadas, Pico de Teide - ved svævebanens nederste station og ved Los Roques de García

Højde 2325 m

Argyranthemum tenerifae		Asteraceae
Cheirolophus teydis	Kugleknopurt	
Echium auberianum	Slangehoved	Boraginaceae
Echium wildpretii	Teide-Slangehoved	
Descurainia bourgaeana	Barberforstand	Brassicaceae
Erysimum scoparium	Hjørneklap	
Pterocephalus lasiospermus		Dipsacaceae
Adenocarpus viscosus		Fabaceae
Spartocytisus supranubius		
Nepeta teydea	Teide-Katteurt	Lamiaceae
Plantago arborescens	Busk-Vejbred	Plantaginaceae
Arrhenatherum caldarae	Teide-Draphavre	Poaceae
Scrophularia glabrata	Glat Brunrod	Scrophulariaceae
<i>Las Cañadas</i> - den botaniske have ved Centro de Visitantes		Højde 2100 m
Anogramma leptophylla		Adiantaceae
Aeonium spatulatum		Crassulaceae
Carex calderae	Teide-Star	Cyperaceae
Pterocephalus lasiospermus		Dipsacaceae
Micromeria sp.		Lamiaceae
Plantago arborescens	Busk-Vejbred	Plantaginaceae
Bencomia exstipulata		Rosaceae
Viola cheiranthifolia	Teide-Viol	Violaceae
<i>Las Lajas</i> - ved rastepladsen, NV for Vilaflor		Højde 1850 m
Chamaecytisus proliferus		Fabaceae
Nepeta teydea	Teide-Katteurt	Lamiaceae
Pinus canariensis		Pinaceae
Bromus tectorum	Tag-Hejre	Poaceae
<i>Vilaflor</i> - ved Tenerifes ældste Fyr 'El Pino Gordo'		Højde 1500 m
Calendula arvensis	Ager-Morgenfrue	Asteraceae
Hedypnois creticus		
Phagnalon cfr. rupestre		
Senecio vulgaris	Alm. Brandbæger	
Sonchus tenerrimus		
Echium virescens	Slangehoved	Boraginaceae
Capsella bursa-pastoris	Hyrdetaske	Brassicaceae
Sisymbrium sp.	Vejsennep	
Chamaecytisus proliferus		Fabaceae
Vicia sp.		
Lamium cfr. amplexicaule	(Liden) Tvetand	Lamiaceae
Lavatera cretica		Malvaceae
Oxalis pes-caprae		Oxalidaceae
Eschscholzia californica	Guldvalmue	Papaveraceae

Sanguisorba minor

Blodstillende Bibernelle

Rosaceae

El Puertito - Malpais de Güimar, reservatet nord for havnebyen

Højde 25 m

Aizoon canariense

Aizoaceae

Mesembryanthemum crystallinum Middagsblomst

Mesembryanthemum nodiflorum

Astydamia latifolia

Apiaceae

Asparagus arborescens

Busk-Asparges

Asparagaceae

Filago pyramidalis

Museurt

Asteraceae

Schizogyne sericea

Patellifolia patellaris

Chenopodiaceae

Patellifolia procumbens

Carex sp.

Star

Cyperaceae

Euphorbia balsamifera

Balsam-Vortemælk

Euphorbiaceae

Euphorbia canariensis

Kanarisk Vortemælk

Euphorbia regis-jubae

Frankenia ericifolia

Saltlyng

Frankeniaceae

Plocama pendula

Rubiaceae

Campylanthus salsoloides

Scrophulariaceae

Forskohlea angustifolia

Urticaceae

Fagonia cretica

Zygophyllaceae

Tirsdag den 8.april*Monte del Aqua* - 'Emmersons lookout'

Højde 850 m

Cistus monspelliensis

Cistaceae

Davallia canariensis

Davalliaceae

Erica arborea

Ericaceae

Teline canariense

Fabaceae

Globularia salicina

Pilebladet Kugleblomst

Globulariaceae

Polypodium macaronesicum

Makaronesisk Engelsød

Polypodiaceae

Visnea mocanera

Theaceae

Monte del Aqua - laurbærskoven mellem 'Emmerson lookout' og Erjos

Conium maculatum

Skarntyde

Apiaceae

Cryptotaenia elegans

Drusa glandulosa

Foeniculum vulgare

Fennikel

Ilex canariensis

Kanarisk Kristtorn

Aquifoliaceae

Asplenium onopteris

Radeløv

Aspleniaceae

Ageratina adenophora

Asteraceae

Calendula arvensis

Ager-Morgenfrue

Carlina salicifolia

Pilebladet Bakketidsel

Galactites tomentosa

Gonospermum fruticosum

Pallenis spinosa

Cinerarie

Pericallis echinata

Pericallis tussilaginis	Cinerarie	
Phagnalon rupestre		
Sonchus acaulis		
Sonchus asper		
Sonchus congestus		
Sonchus leptcephalus		
Cynoglossum creticum	Kretisk Hundetunge	Boraginaceae
Echium plantagineum		
Myosotis latifolia	Forglemmigej	
Crambe strigosa	Strandkål	Brassicaceae
Viburnum rigidum	Snebolle	Caprifoliaceae
Polycarpaea divaricata		Caryophyllaceae
Silene vulgaris	Alm. Blæresmælde	
Aeonium tabuliforme		Crassulaceae
Aeonium urbicum		
Aichryson laxum		
Carx polyphylla	Mellembrudt Star	Cyperaceae
Tamus edulis		Discoreaceae
Erica arborea	Trælyng	Ericaceae
Mercurialis annua	Enårig Bingelurt	Euphorbiaceae
Psoralea bituminosa		Fabaceae
Trifolium campestre		
Geranium canariense	Gul Kløver	
Geranium purpureum	Kanarisk Storkenæb	Geraniaceae
Geranium robertianum	Purpur-Storkenæb	
Geranium rotundifolium	Stinkende Storkenæb	
Pteridium aquilinum	Rundbladet Storkenæb	
Hypericum canariense	Ørnebregne	Hapolepidaceae
Hypericum glandulosum	Kanarisk Perikon	Hypericaceae
Hypericum inodorum		
Luzula elegans	Smuk Frytle	Juncaceae
Bystopogon canariensis		Lamiaceae
Laurus azorica	Azorisk Laurbær	Lauraceae
Ocotea foetens		
Persea indica		
Smilax aspera		Liliaceae
Myrica faya		Myricaceae
Gennaria diphylla		Orchidaceae
Fumaria sp.	Jordrøg	Papaveraceae
Plantago lanceolata	Lancet-Vejbred	Plantaginaceae
Briza maxima	Stor Hjertegræs	Poaceae
Rumex bucephalophorus	Syre	Polygonaceae
Rumex lunaria	Måne-Skræppe	
Anagallis arvensis	Blå Arve	Primulaceae
Ranunculus cortusifolia	Makaronesisk Ranunkel	Ranunculaceae
Rubus bollei	Brombær	Rosaceae
Galium aparine	Burre-Snerre	Rubiaceae
Phyllis nobla		
Sherardia arvensis	Blåstjerne	

Isoplexis canariensis		Scrophulariaceae
Scrophularia smithii	Brunrod	
Selaginella denticulata	Dværgulvefod	Selaginaceae
Cheilanthes marantae		Sinopteridaceae

Punta del Fraile, mirador Don Pompeyo - Nordvendt stejlvæg langs vejen fra Buenavista til Punta de Teno. Højde 200 m

Tinguarra cervariaefolia		Apiaceae
Argyranthemum coronopifolium		Asteraceae
Cheirolophus canariensis	Kanarisk Kugleknopurt	
Reichardia crystallina		
Sonchus tectifolius		
Vieraea laevigata		
Crambe sventenii	Strandkål	Brassicaceae
Polycarpaea sp.		Caryophyllaceae
Aeonium tabuliforme		Crassulaceae
Euphorbia aphylla	Bladløs Vortemælk	Euphorbiaceae
Lotus sp.	Kællingetand	Fabaceae
Frankenia laevis	Saltlyng	Frankeniaceae
Lavandula pinnata	Lavendel	Lamiaceae
Micromeria sp.		
Limonium fruticans	Hindebæger	Plumbaginaceae
Limonium sp.	Hindebæger	
Reseda scoparia	Reseda	Resedaceae
Parietaria sp.		Urticaceae

Punta de Teno - klippeterrænet ved 'havnen' Højde 10 m

Periploca laevigata		Asclepidiaceae
Asteriscus aquaticus		Asteraceae
Schizogyne sericea		
Suaeda fruticosa	Busk-Strandgåsefod	Chenopodiaceae
Neochamaelea pulverulenta		Cneoraceae
Frankenia laevis	Saltlyng	Frankeniaceae
Scilla latifolia		Liliaceae
Limonium divaricatum	Hindebæger	Plumbaginaceae
Limonium fruticans		
Plocama pendula		Rubiaceae
Forskohlea angustifolia		Urticaceae

Masca - passet nordvest for byen Højde 750 m

Andryala pinnatifida		Asteraceae
Galactites tomentosa		
Senecio acaulis		
Echium aculeatum	Slangehoved	Boraginaceae
Hirschfeldia incana		Brassicaceae

Cistus monspeliensis
Euphorbia atropurpurea
Spartocytisus filipes
Phyllis viscosa

Cistaceae
Euphorbiaceae
Fabaceae
Rubiaceae

Masca - i byen

Højde 700 m

Pimpinalla anagodendron
Aeonium burckardii

Apiaceae
Crassulaceae

Masca - passet sydøst for byen

Højde 1050 m

Carpobrotus edulis
Bupleurum salicifolia
Andryala pinnatifida
Argyranthemum sp.
Dittrichia viscosa
Hedypnois cretica
Senecio acaulis
Tragopogon porrifolius
Echium aculeatum
Descurainia millefolia
Campanula dichotoma
Campanula erinus
Wahlenbergia lobelioides
Convolvulus althaeoides
Aeonium urbicum
Greenovia dodrentalis
Euphorbia atropurpurea
Erodium cfr. botrys
Gladiolus italicus
Lavandula pinnatifidum
Salvia canariensis
Sideritis cfr. canariensis
Sideritis nervosa
Urginea maritima
Hyparrhenia hirta
Lamarckia aurea
Anagallis arvensis
Prunus amygdalis
Phyllis viscosa

Hottentotfigen
Pilebladet Hareøre

Aizoaceae
Apiaceae
Asteraceae

Klæbrig Alant

Havrerod
Slangehoved
Barberforstand

Boraginaceae
Brassicaceae
Campanulaceae

Snerle

Convolvulaceae
Crassulaceae

Hejrenæb

Euphorbiaceae
Geraniaceae
Iridaceae
Lamiaceae

Kanarisk Salvie

Liliaceae
Poaceae

Blå Arve

Primulaceae
Rosaceae
Rubiaceae

Torsdag den 10. april

La Gomera - Carretera centrale, vejkant og klippeskråning

Højde 500 m

Achyranthes aspera
Bidens pilosa
Dittrichia viscosa
Wahlenbergia lobelioides

Klæbrig Alant

Amaranthaceae
Asteraceae
Campanulaceae

Dicheranthus plocamoides		Caryophyllaceae
Aeonium decorum		Crassulaceae
Aeonium subplanum		
Ricinus communis	Kristpalme	Euphorbiaceae
Psoralea bituminosa		Fabaceae
Trifolium arvense	Hare-Kløver	
Hypericum caviariensis	Kanarisk Perikum	
Micromeria cfr. varia		Lamiaceae
Stachys arvense	Ager-Galtetand	
Stachys ocymastrum	Galtetand	
Rumex lunaria	Måne-Skræppe	Polygonaceae
Eriobotrya japonica		Rosaceae
Datura cfr. stramonium		Solanaceae
Forskohlea angustifolia		Urticaceae

La Gomera - bjergvæg og vejside langs landevejen mellem Hermigua og Agulo,
ca. 2 km øst for Agulo Højde 100 m

Adiantum capillus-veneris	Venushår	Adiantaceae
Achyranthes aspera		Amaranthaceae
Scandix pencten-veneris	Jomfruekam	Apiaceae
Carduus tenuifolia		Asteraceae
Launaea arborescens		
Pallenis spinosa		
Phagnalon rupestris		
Sonchus regis-jubae		
Echium strictum	Slangehoved	Boraginaceae
Hirschfeldia incana		Brassicaceae
Silene gallica	Fransk Limurt	Caryophyllaceae
Convolvulus althaeoides		Convolvulaceae
Convolvulus sicula		
Aeonium castello-paivae		Crassulaceae
Aeonium subplanum		
Aeonium viscatum		
Greenovia diplocycla		
Monanthes sp.		
Umbilicus sp.	Navleurt	
Medicago sp.		Fabaceae
Salvia canariensis	Kanarisk Salvie	Lamiaceae
Stachys arvensis	Ager-Galtetand	
Lavatera acerifolia		Malvaceae
Oxalis europaea	Rank Surkløver	Oxalidaceae
Fumaria sp.		Papaveraceae
Papaver rhoeas		
Papaver somnifera	Opium-Valmue	
Avena fatua	Flyve-Havre	Poaceae
Brachypodium arbuscula	Stilkaks	
Trachynia distachya	Stilkaks	

La Gomera, Casas de Meriga - laurbærskov hvor skovvæsnet til demonstration har plantet mange af laurbærskovens arter

Højde 825 m

<i>Cryptotaenia elegans</i>		Apiaceae
<i>Ilex canariensis</i>	Kanarisk Kristtorn	Aquifoliaceae
<i>Andryala pinatifida</i>		Asteraceae
<i>Argyranthemum callichrysum</i>		
<i>Pericallis hansenii</i>		
<i>Pericallis steetzii</i>	Cineraria	
<i>Sonchus hierrensis</i>		
<i>Echium acanthocarpum</i>	Slangehoved	Boraginaceae
<i>Myosotis latifolia</i>	Forglemmigej	
<i>Erysimum bicolor</i>	Hjørneklap	Brassicaceae
<i>Sambucus palmensis</i>	Palma-Hyld	Caprifoliaceae
<i>Viburnum rigidum</i>	Snebolle	
<i>Aeonium gomerense</i>		Crassulaceae
<i>Aeonium subplanum</i>		
<i>Arbutus canariensis</i>	Kanarisk Jordbærtræ	Ericaceae
<i>Erica arborea</i>	Trælyng	
<i>Euphorbia lambii</i>	Vortemælk	Euphorbiaceae
<i>Euphorbia mellifera</i>		
<i>Adenocarpus foliolosus</i>		Fabaceae
<i>Trifolium</i> sp.		
<i>Cedronella canariense</i>		Lamiaceae
<i>Apolonias barbuja</i>		Lauraceae
<i>Laurus azoricus</i>	Azorisk Laurbær	
<i>Ocotea foetens</i>		
<i>Persea indica</i>		
<i>Smilax aspera</i>		Liliaceae
<i>Myrica faya</i>		Myricaceae
<i>Picconia excelsa</i>		Oleaceae
<i>Oxalis europaea</i>	Rank Surkløver	Oxalidaceae
<i>Veronica arvense</i>	Mark-Ærenpris	Scrophulariaceae
<i>Viola riviniana</i>	Krat-Viol	Violaceae

La Gomera - lang stier og veje til toppen af la Garajonay

Højde 1430-1487 m

<i>Andryala pinnatifida</i>		Asteraceae
<i>Silene gallica</i>	Fransk Limurt	Caryophyllaceae
<i>Spergula arvense</i>	Alm. Spergel	
<i>Cistus monspeliensis</i>		Cistaceae
<i>Erica arborea</i>	Trælyng	Ericaceae
<i>Euphorbia bertelotii</i>	Vortemælk	Euphorbiaceae
<i>Adenocarpus foliolosus</i>		Fabaceae
<i>Picconia excelsa</i>		Oleaceae
<i>Neotinea maculata</i>		Orchidaceae
<i>Sherardia arvensis</i>	Blåstjerne	Rubiaceae
<i>Viola riviniana</i>	Krat-Viol	Violaceae

La Gomera - p-plads ved Roque de Agando

Højde 1075 m

Galactites tomentosa

Asteraceae

Crambe sp.

Brassicaceae

La Gomera - Mirador Degallada de Peraza

Højde 1000 m

Todaroa aurea

Apiaceae

Ceropegia laevigata

Asclepidiaceae

Greenovia diplocycla

Crassulaceae

Monanthes sp.

Euphorbia berhtlotii

Euphorbiaceae

Selaginella denticulata

Dværgulvefod

Selaginellaceae

Fredag den 11. april*El Barranco del Infierno* - klippevægge langs stien og langs vandløbet i dalbunden

Højde 300-400 m

Justicia hyssopifolia

Acanthaceae

Achyranthes aspera

Amaranthaceae

Apium nodiflorum

Apiaceae

Pimpinella sp.

Thevetia neriifolia???

Apocynaceae

Asplenium sp.

Radeløv

Aspleniaceae

Allagopappus dichotomus

Asteraceae

Launaea arborescens

Reichardia famarae

Sonchus leucocephalus

Echium aculeatum

Boraginaceae

Echium striatum

Messerschmidia fruticosa

Lobularia canariensis

Kananisk biblomme

Brassicaceae

Opuntia ficus-barbaricum

Figen-Kaktus

Cactaceae

Opuntia robustus

Convolvulus floridus

Træ-Snerle

Convolvulaceae

Bryonia verrucosa

Galdebær

Curcubitaceae

Scirpus holoschoenus

Cyperaceae

Euphorbia canariensis

Kananisk Vortemæk

Euphorbiaceae

Euphorbia sp.

Dorycnium broussonetii

Fabaceae

Globularia salicina

Pilebladet Kugleblomst

Globulariaceae

Hypericum reflexum

Hypericaceae

Sideritis sp.

Lamiaceae

Jasminium odoratissimum

Oleaceae

Piptatherum miliaceum

Poaceae

Reseda scoparius

Reseda

Resedaceae

Bencomia caudata

Rosaceae

<i>Plocama pendula</i>		Rubiaceae
<i>Rubia fruticosa</i>		
<i>Salix canariensis</i>	Kanarisk Pil	Salicaceae
<i>Campylanthus salsoloides</i>		Scrophulariaceae
Lørdag den 12.april		Højde 10 m
<i>Sct. Andres</i> - tårnruinen		
<i>Cotula coronopifolia</i>		Asteraceae
<i>Polycarpaea carnosa</i>		Caryophyllaceae
<i>Euphorbia peplus</i>		Euphorbiaceae
<i>El Bailadero</i> - klippevæg		Højde 750 m
<i>Allagopappus dichotomus</i>		Asteraceae
<i>Aeonium canariense</i>		Crassulaceae
<i>Aeonium ciliatum</i>		
<i>Aeonium cuneatum</i>		
<i>Aeonium holochrysum</i>		
<i>Aeonium lindleyi</i>		
<i>Anaga</i> - Erica skov langs højderyggen		Højde 750 m
<i>Ilex canariensis</i>	Kanarisk Kristorn	Aquifoliaceae
<i>Hedera helix</i> ssp. <i>canariensis</i>	Kanarisk Vedbend	Araliaceae
<i>Semele androgyna</i>		Asparagaceae
<i>Dryopteris oligodonta</i>	Mangeløv	Aspidiaceae
<i>Polystichum aculeatum</i>	Skjoldbregne	
<i>Sonchus congestus</i>		Asteraceae
<i>Blechnum spicant</i>	Kambregne	Blechnaceae
<i>Woodwardia radicans</i>		
<i>Crambe strigosa</i>	Strandkål	Brassicaceae
<i>Canarina canariensis</i>	Kanarisk Klokke	Campanulaceae
<i>Viburnum rigidum</i>	Snebolle	Caprifoliaceae
<i>Polycarpaea divaricata</i>		Caryophyllaceae
<i>Aichryson</i> sp.		Crassulaceae
<i>Convolvulus canariensis</i>	Kanarisk Snerle	Convolvulaceae
<i>Erica arborea</i>	Trælyng	Ericaceae
<i>Ixanthus viscosus</i>		Gentianaceae
<i>Hypericum canariensis</i>	Kanarisk Perikon	Hypericaceae
<i>Bystopogon canariense</i>		Lamiaceae
<i>Sideritis</i> sp.		
<i>Polypodium macaronesicum</i>	Makaronesisk Engelsød	Polypodiaceae
<i>Ranunculus cortusifolius</i>	Makaronesisk Ranunkel	Ranunculaceae
<i>Prunus lusitanica</i>	Portugisisk Hæg	Rosaceae
<i>Scrophularia smithii</i>	Brunrod	Scrophulariaceae
<i>Visnea mocanera</i>		Theaceae
<i>Gesnouinia arborea</i>	Trænælde	Urticaceae

Anaga - Erica skov langs stien til Chinobra

Højde 750-800 m

<i>Vinca major</i>	Stor Singrøn	Apocynaceae
<i>Ilex platyphylla</i>		Aquifoliaceae
<i>Argyranthemum</i> sp.		Asteaceae
<i>Carlina salicifolia</i>	Pilebladet Bakketidse	
<i>Pericallis appendiculatus</i>	Cinerarie	
<i>Sonchus acaulis</i>		
<i>Polycarpaea carnosa</i>		Caryophyllaceae
<i>Canarina canariensis</i>	Kanarisk Klokke	Campanulaceae
<i>Sambucus palmensis</i>	Palma-Hyld	Caprifoliaceae
<i>Aeonium cuneatum</i>		Crassulaceae
<i>Aichryson dichotomum</i>		
<i>Monanthes</i> sp.		
<i>Davallia canariensis</i>		Davalliaceae
<i>Erica arborea</i>	Trælyng	Ericaceae
<i>Erica scoparia</i> ssp. <i>platycodon</i>		
<i>Teline canariensis</i>		Fabaceae
<i>Ulex europaeus</i>		
<i>Ixanthus viscosus</i>		Gentianaceae
<i>Geranium canariense</i>	Kanarisk Storkenæb	Geraniaceae
<i>Hypericum canariense</i>	Kanarisk Perikon	Hypericaceae
<i>Luzula canariensis</i>	Kanarisk Frytle	Juncaceae
<i>Smilax aspera</i>		Liliaceae
<i>Gennaria diphylla</i>		Orchidaceae
<i>Poa annua</i>	Enårig Rapgræs	Poaceae
<i>Bencomia caudata</i>		Rosaceae
<i>Prunus lusitanicus</i>	Portugisisk Hæg	
<i>Phyllis nobla</i>		Rubiaceae
<i>Viola anagae</i>	Anaga-Viol	Violaceae

Søndag den 13.april*Mercedes skoven* - Pico del Ingles

Højde 900 m

<i>Ilex canariensis</i>	Kanarisk Kristtorn	Aquifoliaceae
<i>Bidens pilosa</i>		Asteraceae
<i>Carlina salicifolia</i>	Pilebladet Bakketidse	
<i>Galactites tomentosa</i>		
<i>Urospermum picroides</i>		
<i>Echium aculeatum</i>		Boraginaceae
<i>Echium plantagineum</i>		
<i>Messerschmidia fruticosa</i>		
<i>Silene gallica</i>	Fransk Limurt	Caryophyllaceae
<i>Spartium junceum</i>		Fabaceae
<i>Teline canariensis</i>		
<i>Erodium</i> cfr. <i>ciconium</i>		Geraniaceae

Mandag den 14.april

Pico de Teide - i grus ved stien til toppen Højde 3350 m

Viola cheiranthifolia Teide-Viol Violaceae

La Orotava, Esperanza - fyrreskoven Højde 1500 m

Cerastium glomeratum Opret Hønsetarm Caryophyllaceae

Cistus symphytifolius Cistaceae

Aeonium spatulatum Crassulaceae

Greenovia aureum

Erica arborea Trælyng Ericaceae

Neotinea maculata Orchidaceae

Pinus canariensis Kanarisk Fyr

Chirche - Opgivet abrikoslund Højde 1050 m

Senecio lanata Asteraceae

Cuscuta sp. Convolvulaceae

Aeonium urbicum Crassulaceae

Greenowia aurea

Asphodolus microcarpum Affodil Liliaceae

Leopoldia comosa

Rumex lunaria Måne-Skræppe Polygonaceae

Cheilanthes maranthae Sionpteridaceae

Tirsdag den 15. april

El Medano - saltsteppe Højde 0-25 m

Artemisia ramosa Bynke Asteraceae

Launaea fruticosa

Schizogyne sericea

Heliotropium ramosissimum Boraginaceae

Cakile maritima Brassicaceae

Gymnocarpus salsoloides Caryophyllaceae

Polycarpaea nivea

Salsola vera Chenopodiaceae

Helianthemum canariense Kanarisk Soløje Cistaceae

Neochamaelea pulverulenta Cneoraceae

Euphorbia balsamifera Balsam-Vortemælk Euphorbiaceae

Euphorbia paralias

Adenocarpus foliolosus Fabaceae

Lotus sessilifolius

Frankenia laevis Saltlyng Frankeniaceae

Orobancha ssp. (på *Schizogyne*) Gyvelkvæler Orobanchaceae

Limonium pectinatum Hindebæger Plumbaginaceae

Eremopogon foveolatus Poaceae

Lycium intricatum Bukketorn Solanaceae

Zygophyllum fontanesii Zygophyllaceae

Litteraturliste

med kommentarer til de botaniske referencer.

Bramwell, D. & Z., 1983: Jardin de Canarias I-III. - Editorial Rueda. Madrid.

Bind I omhandler 100 dyrkede arter, II 100 sukkulenter og III 100 nytteplanter. Mange fremragende nærbilleder i farver. Korte beskrivelser på Sp, Eng og Ty. Ingen nøgler.

Bramwell, D. & Z., 1987: Historia Natural de las Islas Canarias. Tuia basica. - Editorial Rueda. Madrid.

God billedbog over plante- og dyrelivet på Den Canariske Øgruppe med spansk tekst. Indeholder en oversigtlig gennemgang af vegetationszoner med eksempler på tilknyttede plante- og dyrearter. Beskrivelser og tegninger eller farvefotos af pattedyr, fugle, krybdyr, padder, fisk og invertebrater, samt et udvalg af karplanter, bregner, mosser, lichener, svampe og havalger.

Bramwell, D. & Z., 1990: Flores Silvestres de las Islas Canarias. - Editorial Rueda. Madrid. 3th editio.

Medtager ca. 625 vildtvoksende arter. Fyldig indledning, der omhandler den botaniske udforsknings historie, klima, vegetationszoner, plantesamfund, floraens oprindelse, berømte planter, botaniske interesseområder på øerne og anbefalinger til beskyttelse af floraen. Familie-, slægts- og artsnøgler samt beskrivelser i første række af de canariske arter. Gode farvebilleder og s/h tegninger af ca. 450 arter. Karsporeplanter er ikke medtaget. Teksten er spansk.

Bañares, A., & Barquin, E., u.å.: Arboles y Arbustos de la Laurisilva Gomera. - Goya Ediciones. Santa Cruz de Tenerife.

Medtager 24 vildtvoksende træer og buske fra laurbærskoven på la Gomera. Indeholder beskrivelser på spansk af de enkelte arter samt oplysninger om arternes økologi og udbredelse. Farvebilleder af arternes stammer.

Franquinho, L.O. & da Costa, A., 1995: Madeira. Plantas e Flores. - Francisco Ribeiro & Filhos. Lda Funchal. 14 edição.

Medtager 391 vildtvoksende og dyrkede arter, heraf 68 endemer for madeira og 42 makaronesiske endemer. Ingen beskrivelser eller nøgler. Mange gode farvebilleder. Tekst på Po, Fr, Eng, Ty, Da & Sv.

Hansen, J.P., 1986: Açorerne. Ni øer i Atlanten. En Skarv-guide. - Skarv. Holte.

Henriques, M.N.G., Pérez, J.D.R. & Rodrigues, C.S., 1986: Flora y vegetación del Archipiélago Canario. - Edrica. Las Palmas de Gran Canaria.

Hohenester, A. & Weiss, W, 1993: Exkursionsflora für die Kanarischen Inseln. - Ulmer Verlag. Germany.

Kunkel, G. (ed.), 1991-92: Flora y vegetación del Archipiélago Canario I-II. - Edrica. Las Palmas de Gran Canaria.

Perez, J.A.R, 1986: Flora exótica en las Islas Canaria. - Editorial Everest. Las Palmas de Gran Canaria. ✓

Medtager 107 indførte arter, fortrinsvis træer og buske, der træffes almindeligt på øgruppen. Korte beskrivelser. Ingen nøgler. Velillustreret med farvebilleder af vekslende kvalitet. Fås i en Sp, Eng, Ty & Fr m.fl. udgave.

Press, J.R & Short, M.J., 1994: Flora of Madeira. - The Natural History Museum. London.

Floraen medtager 1226 arter fra Madeira, Porto Santo, Desertas og Salvages. Rummer beskrivelser og nøgler samt 57 plancher med illustrationer af de mere specielle arter, hvoraf mange er endemer. Kort indledning om geografi, geologi, klima, hydrologi, befolkning, vegetationsforhold, endemisme og beskyttelse. Sproget er eng.

Romero, P., 1987: Parque Nacional de Garajonay. Itinerarios autoguiados. Guía del experto. - Icona. COE, S.A.

Sanchez, M.G. & Valbuena, M.J.M., 1986. Parques nacionales de Canarias. - Editorial Everest. Las Palmas de Gran Canaria.

Fås i en Sp, Eng, Ty & Fr m.fl. udgave.

Santos, A., 1983: Vegetation y Flora de La Palma. - Editoria Interinsular Canaria, S.A.

Medtager 782 vildtvoksende og naturaliserede arter af karplanter. Bogen er uden beskrivelser, men med lokalitetsfortegnelse, forekomst på andre øer og kortfattet beskrivelse af totaludbredelse samt i nogle tilfælde økologiske oplysninger. Bogen indledes med geografiske, geologiske, klimatologiske, edafologiske afsnit samt fyldige vegetationsbeskrivelser. Velillustreret med farvefotos af vekslende kvalitet samt en del udbredelseskort over La Palma. Ingen nøgler. Sproget er spansk.

Sjögren, E., 1984: Açores Flores. - Direcção Regional de Turismo. Horta.

Medtager 90 vildtvoksende og introducerede arter fordelt på kystplanter, laurbærskovens planter og udvalgte indførte. Beskrivelser på Po, Eng, Fr & Ty. Ingen nøgler. Farvebilleder af god kvalitet af alle beskrevne arter. Liste over truede arter og anbefalinger til beskyttelse.

Vieira, R., u.å.: Flores da Madeira. - Francisco Ribeiro. Funchal.

Medtager 159 arter. Indholdet er delt i vildtvoksende (18), træer, lianer, urter og buske samt pottplanter. Beskrivelser på Po, Eng, Fr & Ty. Ingen nøgler. Fine farvebilleder.

og til zoologiske og naturhistoriske referencer samt til guider:

Ashmose, M. & P., 1989: Natural History Excursions in Tenerife - A guide to the countryside, Plants and Animals.

Så absolut den bedste gennemgang af øens natur med gode og detaljerede turforslag.
Sprog engelsk.

Deimer, P., 1989: Das Buch der Robben.

En fin gennemgang på tysk over bl.a. munkesælerne ved Madaira.

Deimer, P., 1995: Das Buch der Wale.

En fin gennemgang på tysk over hvalernes oprindelse, deres status og adfærd, regulering og hvalfangst. Omtaler specielt hvalreservatet med Madaira og studierne af kaskelothvalen i havet omkring øen.

Godsk, F., 1988: Turen går til De Canariske Øer. - Politikens Forlag.

Bogen giver en god oversigtlig introduktion til øerne.

Hopkins, A. & Macphedran, G., 1994: De Kanariske Øer. - En GAD guide

Rigtig god information om naturforhold. I samme serie findes en bog om Madaira.

Johansen, W., 1990: Hvalernes Verden - Deres gådefulde liv. - Skarvs Naturhåndbøger.

Den bedste danske gennemgang af hvalernes oprindelse, forekomst, arter osv.

Morales, M.M., 1995: Los Espacios Naturales de la Palma.

En god gennemgang af de beskyttede områder på la Palma med forslag til udflugter.
Sprog spansk.

Robles, E.V., 1983: Lanzarote.

Giver en generel beskrivelse af øen og dens seværdigheder.

Schack-Nielsen, L., 1987: Tenerife rundt - en Skarv guide. ✓

En god introduktion til øen og dens natur.

Weiberg, J., 1991: Fuerteventura, Solekskernes Paradis, men mere end sol, hav og strand.

En god introduktion til øen og dens natur.

I serien 'A sunflower countryside guide' findes bøger om Azorerne, La Palma & Hierro, Fuerteventura, Gran Canaria, Lanzarote & La Gomera samt Madeira. ✓

Bøgerne er på engelsk og giver gode oplæg til udflugter med oplysninger om geologi, planter og dyr mv. som kan ses undervejs.

Det spanske Turistbureau har et vekslende udvalg af brochurer om De Kanariske Øer, St. Kongensgade 1-3, 1164 København K, telf. 33 15 11 65.

Lauráceas canarias:
arr. izq. - *Persea indica*
(el «Viñático»); der. -
Laurus azorica
(el «Loro»); ab. izq. -
Apollonias barujana
(«Barbusano»); der. -
Ocotea foetens («Til»);
(Dib.: M. A. Kunkel).